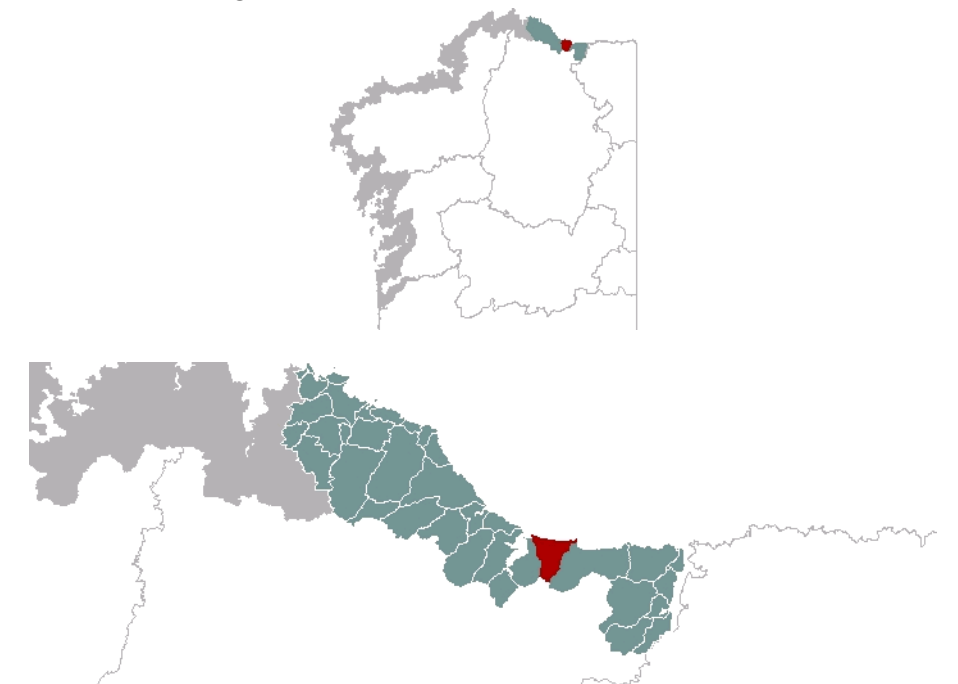

1. EMPRAZAMENTO

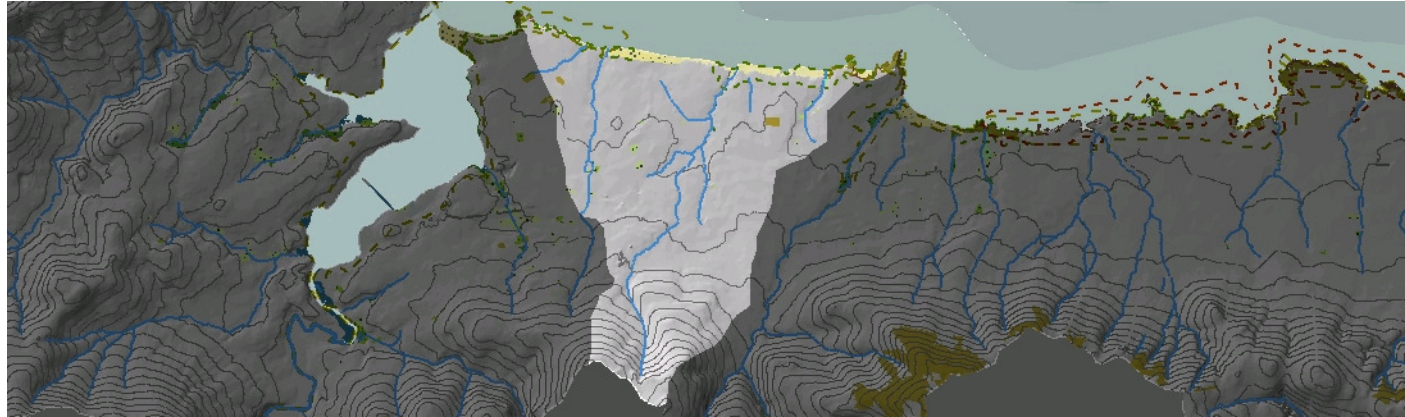

DATOS XERAIS

Comarca: Maríña Lucense. Sector: Maríña Oriental. Municipio: Barreiros. Parroquias: San Cosme de Barreiros, San Pedro de Benquerencia e San Miguel de Reinante. Extensión: 10,16Km2.

2. CARACTERIZACIÓN

ELEMENTOS NATURAIS

AS FORMAS DO RELEVO

A mal chamada rasa cantábrica, que xa non volverá a acadar a dimensión presente, constitúe o trazo fundamental do relevo da unidade, pero non o máis espectacular. Os flancos interior e costeiro da mesma enxalzan a paisaxe. Así, a serra do Mondigo, que case acada aquí os 400m, une polo interior mediante notables pendentes e transición bastante brusca. A fronte costeira fórmaa cantís verticais, nunha costa recortada pero regularizada polos amplos depósitos areosos frontais, en moitos casos intermareais pero con praias que acaban por formar área seca e pequenos campos de dunas remontantes.

AS UNIDADES LITOLÓXICAS

Aproximadamente desde a N634 cara á costa, o basamento cámbrico componse de xistos, cuarxozistos, cuarcitas e intercalacións de calcarias da formación Cándana. Máis alá desta vía, está representado por lousas verdellas e intercalacións de areas da Serie dos Cabos. Nas cimas, extremo sur da unidade, acontecéense, en capas, os materiais cuarcíticos e de lousa do Ordovícico inferior e medio. A chaira costeira está fosilizada parcialmente por variados depósitos cuaternarios, coluvionais e areosos.

A DIVERSIDADE CLIMÁTICA

Unidade incluída principalmente no dominio Cálido e Seco con valores anuais medios de temperatura por riba dos 14°C e entre 800mm e 1000mm de precipitación. A amplitude térmica anual non supera os 13,5°C. A área montañosa da Pena da Insua experimenta unha maior pluviosidade e temperaturas algo máis frescas encadrándose no dominio Temperado-Subhúmido (12-14°C temperatura media e 1000-1200mm de precipitación media anual).

OS SOLOS

A chaira costeira está formada principalmente por solos tipo cambisol gleico e bandas estreitas de gleisois que se asocian aos pequenos vales fluviais que a sucán. Na vertente e cabeceira do val desenvólvense umbrisois dístricos.

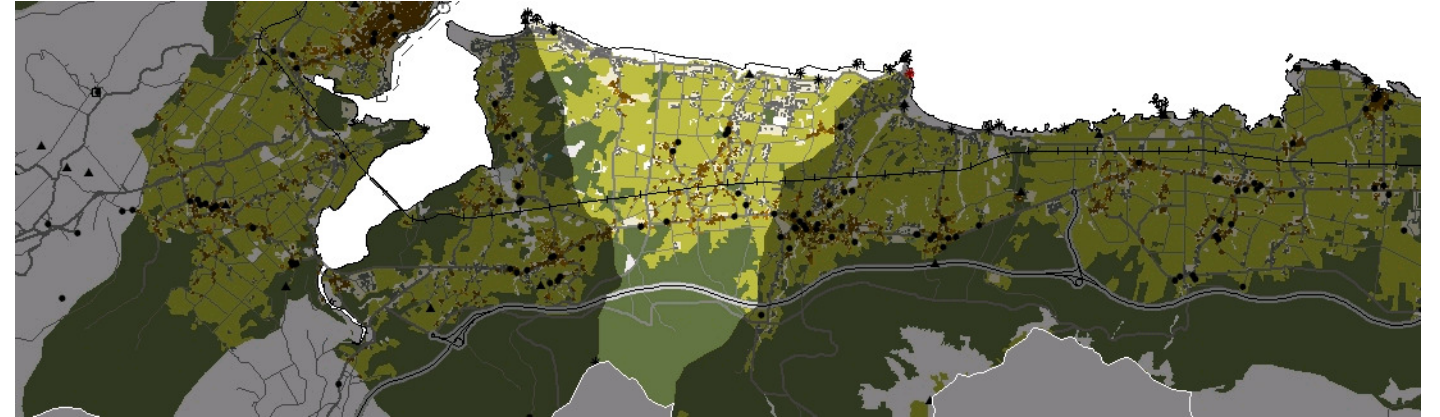
AS AUGAS

Unidade que verte sobre a masa de Augas Costeiras 20110 que se estende entre Punta Corveira e a Ría de Foz. A rede fluvial comprende os arrosios das Legüelas, Benquerencia e o seu afluente Rego da Pena Bor e o Sarxendez.

O PATRIMONIO NATURAL

O LIC As Catedrais protexe a costa dende Punta do Castro a Rego de Sarxende, mentres que a ZEPA Ría de Foz o fai no extremo occidental. Destacan os hábitats: bancos areosos intermareais e submareais (1110 e 1140); o grupo 21 de dunas en pequenos sectores; cantís atlánticos (1230); sectores de breixo seco atlántico costeiro (4040). Ao interior reconécese algunha masa de ribeira (91E0) no arrosio de Benquerencia. Conta con varias citas do taxon vulnerable protexido *Limonium dodartii*.

ELEMENTOS ANTRÓPICOS

USOS DO SOLO

A parcelación para o cultivo forraxeiro ocupa a maior parte da extensión da unidade, acomodándose ao relevo chairo da planicie costeira. No centro deste sector localízase a rede de asentamentos tradicional que explota a agra circundante. Hoxe en día, o modelo de edificación comeza a dispersarse, aínda que, a fronte litoral presenta sensibles concentracións de crecementos espontáneos apoiados no eixo viario que permite o acceso aos areas de Benquerencia. As plantacións forestais ocupan as ladeiras setentrionais dos Montes de Insua, ao fondo da unidade, e avanza cara á costa grazas á sucesión de manchas de arboredo de repoboación existentes no límite occidental da unidade. Neste mesmo sector e rodeada de vexetación forestal, existe unha actividade extractiva de reducidas dimensións. A vexetación de ribeira é practicamente inexistente ao longo dos escasamente desenvolvidos cursos fluviais -Arrosio das Lagüelas e Arrosio de Benquerencia- que sucán a unidade de sur a norte.

MORFOLOXÍA

O proceso de concentración parcelaria levado a cabo na Mariña oriental, reproducése igualmente nesta unidade. Prodúcese unha lotificación do parcelario e a implantación duns viarios de estrutura ortogonal que borran a tradicional rede camiños. A lotificación e creación dunha rede viaria facilitan, de maneira indirecta, a urbanización do territorio, posibilitando as dinámicas de crecemento espontáneo. Deste xeito, abandónase o uso agrario substituíndose por urbanizacións de carácter unifamiliar illadas. Cara ao interior da unidade, os núcleos da Pedreira e O Barreiro manteñen unha estrutura tradicional cun modelo caracterizado pola existencia de barrios estruturados de forma radial e conectados entre si a partir do espazo de cultivo que xestionan.

INFRAESTRUTURAS DE MOBILIDADE

A rede de comunicacións presenta características similares á do resto da Mariña oriental: viarios de carácter lonxitudinal que discorren paralelos á costa cruzando a unidade con orientación este-oeste. Ao sur da unidade localízase a autovía A-8 que ten escasa incidencia pois non dispón de ningún acceso cara ao interior da unidade. A continuación, na zona de transición entre a planicie e a fachada setentrional dos relevos que delimitan a unidade polo sur, aséntase a N-634 que se constitúe como espiña dorsal da rede de asentamentos e a partir da cal parten os viarios secundarios que chegan até a costa. A liña do ferrocarril de FEVE, discorre paralela á N-634 con apenas cincocentos metros de separación entre ambas. A estrada local da costa de Benquerencia discorre moi próxima á liña de praia e é desde logo, un importante potenciador de procesos de ocupación espontánea do litoral.

PATRIMONIO HISTÓRICO

Destacan dous depósitos arqueolóxicos catalogados, dous castros de emprazamento costeiro: O Castro de Punta do Castro ,no extremo nororiental da unidade e o Castro de Benquerencia, emprazado fronte á Praia da Balea. O patrimonio cultural que alberga a unidade repártese entre os distintos asentamentos de carácter tradicional. Principalmente trátase de arquitectura indiana, moi representativa da Mariña oriental, e algunhas construcións de carácter relixioso, como a igrexa parroquial e casa reitoral de San Pedro de Benquerencia, e etnográfico, como o pombal da casa reitoral citada ou outro localizado nas Cortiñas.

O CARÁCTER E A ORGANIZACIÓN ACTUAL

Aínda que no pasado recente a unidade se caracterizaba por un dominio do carácter agrario, parece que este comeza a verse substituído por outro onde predominaría o uso residencial e turístico vinculado ao espazo de praia que domina toda a fronte litoral. A suavidade do relevo, a concentración parcelaria e a abundancia de vías de comunicación, facilitan os procesos espontáneos de ocupación do territorio á marxe do modelo de organización tradicional.

DINÁMICA DA PAISAXE

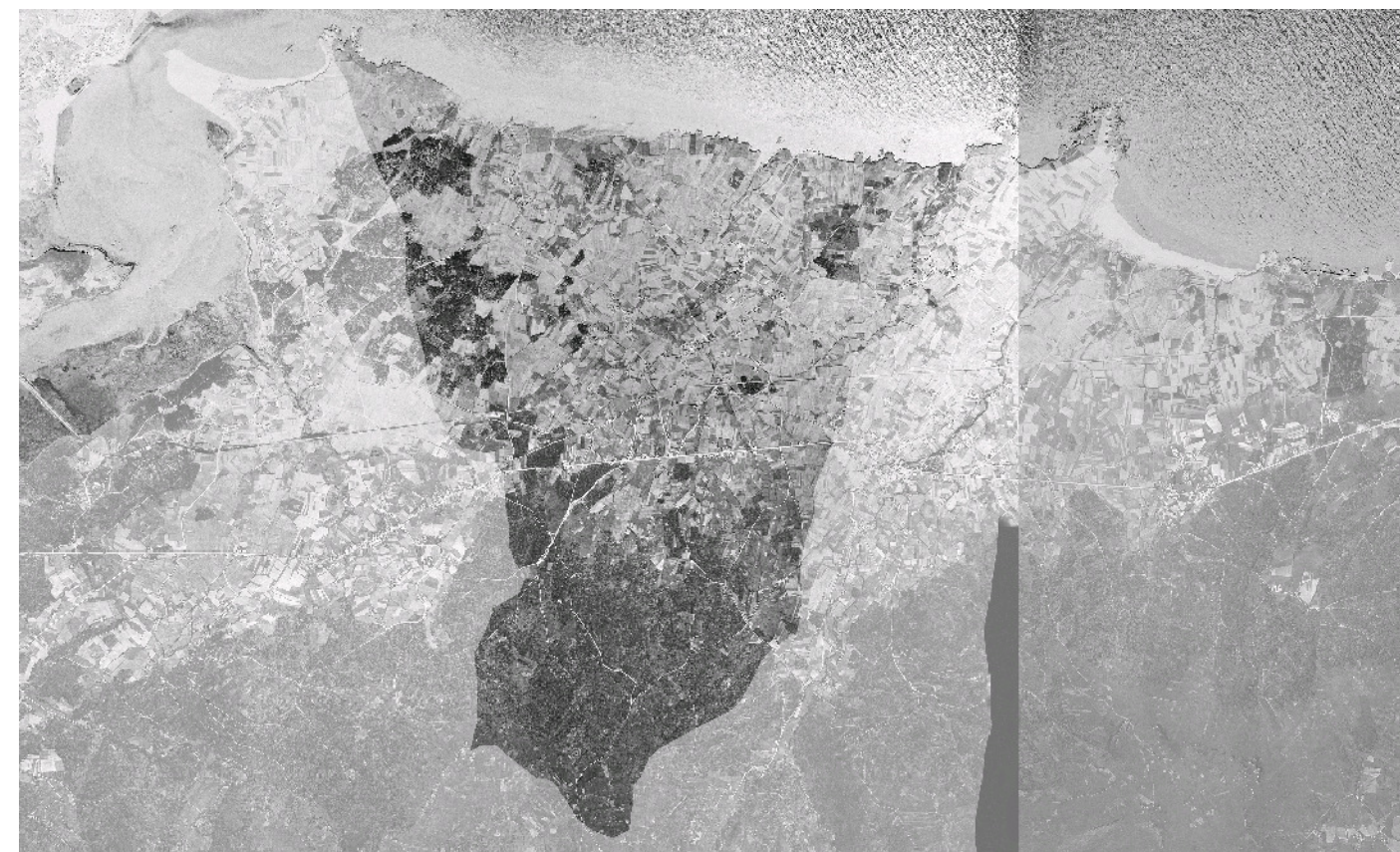
O proceso de concentración parcelaria é o cambio máis evidente na paisaxe da unidade xunto ao proceso de crecemento residencial de carácter espontáneo nas proximidades da costa. Prodúcese un abandono do modelo de asentamento tradicional e pásase a un modelo construtivo caracterizado polas vivendas unifamiliares illadas que en ningún caso constitúen unha trama que xere espazos de cohesión social.

RISCOS E IMPACTOS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

3. AVALIACIÓN**VALORACIÓN DA PAISAXE**

Evidénciase un paulatino empobrecemento dos valores intrínsecos desta unidade a medida que se avanza desde o interior cara á costa. Esta desvalorización dos trazos orixinarios son moi evidentes nos novos emprazamentos, tramas e tipoloxías construtivas que aparecen no litoral. Os usos artificiais van gañando progresivamente terreo aos espazos libres xerando unha perda da calidade visual do conxunto o que leva unha banalización da paisaxe da unidade. A pesar de todos os inconvenientes ,a unidade aínda conserva valores de interese, tanto de carácter ambiental como patrimonial. Os dous extremos setentrionais da unidade están incluídos en figuras de protección: no sector nororiental, a Punta do Castro e as súas inmediacións están dentro da protección do LIC e ZEPVN das Catedrais, mentres que o sector noroccidental inclúese en LIC, ZEPA e ZEPVN da Ría de Foz-Masma. O resto da fronte marítima, a pesar de non estar recollido en figura de protección algunha, está constituído por un extenso areal de máis de catro quilómetros que singulariza esta unidade e posibilita, ademais, un futuro económico baseado no recurso turístico se se dirixe cara ao aproveitamento sustentable do mesmo. Proponse a Pena Insua (336 metros), no extremo suroccidental da unidade, como punto de observación idóneo para contrastar as características descritas.

4. PLANIFICACIÓN

OBXECTIVOS DE CALIDADE PAISAXÍSTICA

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ACCIÓNS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ÁMBITOS DE REQUALIFICACIÓN

Desenvolvementos espontáneos nas proximidades ás praias de San Pedro e Area de Barea, no núcleo de Langaras co obxectivo de ordenar os usos do chan e evitar a implantación de novas vivendas unifamiliares na fronte costeira que impidan a contemplación do horizonte devaluando a imaxe do conxunto, mellorar tanto no que se refire ás súas características ambientais como ás relativas á harmonía e calidade da paisaxe. O caso dos conxuntos de edificaciónes nos entornos da Praia de San Bartolo, Remiop e a parte máis occidental da Praia de Pena de Salsa ou Fontenla, é o mesmo, polo que constitúe outro ámbito de requalificación.

Lenda / Leyenda

Usos do solo / Usos del suelo

Chairas intermareais / Llanuras intermareais	Matogueiras / Matorrales
Marismas / Marismas	Cultivos e prados / Cultivos y prados
Praias / Playas	Cultivos frutícolas e de viveiro / Cultivos frutícolas y de vivero
Dunas / Dunas	Viñedos / Viñedos
Lagoas e humedais costeiros / Lagunas y humedales costeros	Cultivos baixo plástico / Cultivos bajo plástico
Cantis / Acantilados	Forestal de repoboación / Forestal de repoblación
Vexetación costeira / Vegetación costera	Outras formacións arbóreas / Otras formaciones arbóreas
Bosques autóctonos / Bosques autóctonos	Outras masas de auga / Otras masas de agua
Bosques de ribeira / Bosques de ribera	Canteira / Cantera
Bosques mixtos / Bosques mixtos	Artificial / Artificial
Bosques de recolonización / Bosques de recolonización	
Outras formacións de carácter húmido / Otras formaciones de carácter húmedo	

Asentamentos / Asentamientos

- Asentamento de carácter fundacional / Asentamiento de carácter fundacional
- Desenvolvemento periférico / Desarrollo periférico
- Asentamento funcional / Asentamiento funcional
- Agregado urbano / Agregado urbano
- Nova agrupación / Nueva agrupación
- Outras edificacións / Otras edificaciones

Hidrografía / Hidrografía

Patrimonio / Patrimonio

- Bens de Interese Cultural / Bienes de Interés Cultural
- Arquitectura industrial, militar e marítima / Arquitectura industrial, militar y marítima
- Patrimonio arqueolóxico / Patrimonio arqueológico
- Patrimonio etnográfico / Patrimonio etnográfico
- Ptos de observación de conca ampla / Ptos de observación de cuenca amplia
- Puntos de observación didácticos / Puntos de observación didácticos
- Puntos de observación / Puntos de observación
- Faros / Faros

Toponimia / Toponimia

- Toponimia interior / Toponimia interior
- Núcleos de indentidade do litoral / Núcleos de indentidad del litoral**
- Praia / Playa
- Lugares con enerxía de relevo / Lugares con energía de relieve
- Toponimia de costa / Toponimia de costa
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico**
- Toponimia de portos / Toponimia de puertos

Batimetría / Batimetría

0 m	-20 m	-100 m	-500 m	-2000 m
-10 m	-50 m	-200 m	-1000 m	-3000 m

Espazos de interese / Espacios de interés

- Espazos de interese xeomorfolóxico / Espacios de interés geomorfológico
- Área de interese de Taxón / Área de interés de Taxón
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico
- Espazos de protección de ladeira / Espacios de protección de ladera
- Rede de Espazos Naturais / Red de Espacios Naturales
- Liña de dinámica litoral / Línea de dinámica litoral

Sistemas territoriais / Sistemas territoriales

- Zona aeroportuaria / Zona aeroportuaria
- Pista de ateraxe / Pista de aterrizaje
- Lámina de auga do porto / Lámina de agua del puerto
- Zona portuaria / Zona portuaria
- Ferrocarril / Ferrocarril
- AVE / AVE
- Autoestradas e autovías / Autopistas y autovías
- Corredores e vías rápidas / Corredores y vías rápidas
- Outras estradas / Otras carreteras
- Pistas e camiños / Pistas y caminos
- EDAR / EDAR

1:20.980

0 100 200 400 600 800 Metros

Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29
Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29

